

„ЭДАЗИ“ ежедн. орган восток. секции
П. К. Р. К. П. и Сев.-Западн.
Бюро П. К. Р. К. П.
В. В. К. и В. В. К. Бюро В. В. К. и В. В. К.
Ленинград, Фонтанка 27. Аватуд kella 10—7.
Telefonid: Toimetis — 533-86, trükituba — 171-41.

Edasi

Annutuste ja tellimiste hinnad

Annutamine	Tellimine
esimesel lft. 3 r. kul.	hinnades 1 kuu — 1 rubl.
viimasel „ 1 „ „	aasta — 11 rubl.
teistmisel „ 6 „ „	Maal 1 kuu — 50 kop.
l-har. asut. 20 „ „	aasta — 5 rubl. 50 kop.

© Kirjast. Ühise liitmete ja kollekt. tellides 15% odavam.

Nr. 48 (2248)

Reedel, 27. veebruaril 1925

8. aastaläit

Jaapani valitsus kinnitas lepingu S. N. W. Liiduga.

Tokio st, 25. veebr. Täna hommiku kinnitas Jaapani valitsus Nõukogu-Jaapani lepingu. Homme oodatakse kirjade vahetamist Karahani ja Joichijawa vahel. Sellest filmapilgust päale loetakse Jaapani ja S. N. W. Liidu vahel diplomaatiline vahetord faktiliselt jaluleseatuks.

Ülesastumine Türgimaal.

Konstantinoopolist, 25. veebr. Türgimaa ida ringkondades puhkes lahti ülesastumine. Türgi wabariigi presidendi Kemal-pascha juures peeti valitsuse liikmete eraforralist istangut. Türgi ühiskonna tegelased kinnitavad, et ülesastumine on ettevalmistatud inglaste poolt, kes tegutsesid ühijelt Türgi waimulikkudega. Türgimaal ja Ida riikides ehivad end revolutsiooni waenlased usuliste loofungitega. Valitsus kuulutas need raioonid, mis alluvad ülesastumisele, piiramise seisukorda.

Angora st, 24. veebr. Valitsus esines meditsiinis (parlamentis) järgmise aruandega:

„Ülesastumine, mis algas Argonski wilaletis (ringkonnas) laienes Diarbekiri, Harputi ja Gendisi wilaletide päale ja ähwardab weel mitmeid ringkondi.

Valitsus kuulutas mäsfulistes raioonides piiramise seisukorra wälja ja nõuab selle abinõu kinnitamist meditsiini poolt.

Angora st, 25. veebr. Enne arwati, et siin on lihtsalt bandiitidega tegemist. Kuid nüüd omandas liikumine tõsise iseloomu. On kindlaks tehtud, et mäsfuliste juht jcheih Said ja ta poolehoidjad sõitsid wäljamaalt sisse.

Wakirjandus teatab, et wäljaastumine on waimulikkude töö wäljamaa toetusel.

Mäsfuliste organisatsioonide loojateks Mosfulis (kuulus naftahallikate poolt, mida inglased omale joowiwad) on inglased, kes töötasid ühes waimulikkudega. Nagu hariikut, sünnib tagurline liikumine igatord uju kätte all.

Wasturewolutsiooniline liikumine surutakse maha.

Londonist, 25. veebr. Konstantinoopolis jaatud teade järele kiitis rahwuslaste partei hääks walituse abinõud kurdide liikumise mahajurumiseks idapoolsetes ringkondades.

Kuridid tapawad inimesi.

Konstantinoopolist, 25. veebr. Barahia oma alla wõtmisel tapeti ja haawati kurdide poolt palju kodanikke.

Itaalia tööliste wõitlus.

Roma st, 25. veebr. Wiimasel ajal on Itaalias töölisteliikumine tuntawalt tugewnenud.

Milaanos puhkes mehaanilises tehases streik lahti. Lõpuks olid ettewõtjad sunnitud tööpalkasid tõstma.

Roma ehitus-tööliste ühjus, keda juhib Kompartei, nõudis palga tõrghendamist. Nõudmise kinnituseks kuulutati wälja ühepäewane streik, millest wõtsid osa 95 protsenti Roma ehitus-töölistest.

Neapolis hakkasid streikima laewaehituse tehase tööliised.

Palermos kuulutasid mehaanilise laewade remonteerimise tehase tööliised streigi wälja.

Geenuas, Turinis ja Weneetias käis streigi laine üle kõiide tööstusettewõtete.

Soomemaa suurendab oma merejõudusid.

Helsingist, 25. veebr. Seimi erikomisjon pani presidendile kinnitamiseks ette Soome lahe taitse suurendamise eelnõu laewastitu tõwendamise abil. Eelnõus nähtakse ette järgmiste laewade ehitust 8 aasta jooksul: 3 suurtüki paati, 2 miinihawitajat, 6 weelust paati, 30 mootor miinipaati, 1 õppelaew, 1 ujuw töökoda ja kaks mere parwe. Selle kawa teostamine läheks maksma 520 miljoni marka, ehk 65 miljoni marka aastas.

Mõisnikkude wäljasaatmine Walge-Wene Nõukogude wabariigist.

Minskist, 24. veebr. Walgewene testüideseateme komitee ja rahwakomissariide nõukogu otsustas kõiki endiseid mõisnikke, kes elasid majapidamistes, mis olid nende omad kuni maa määruje wäljaandmiseni, wäljasaata neist majapidamistest ja ärarõdita maa ja ehitused, mis nende kasutada olnud. On keelatud endiste mõisnikkude maade jagamine ja nende andmine.

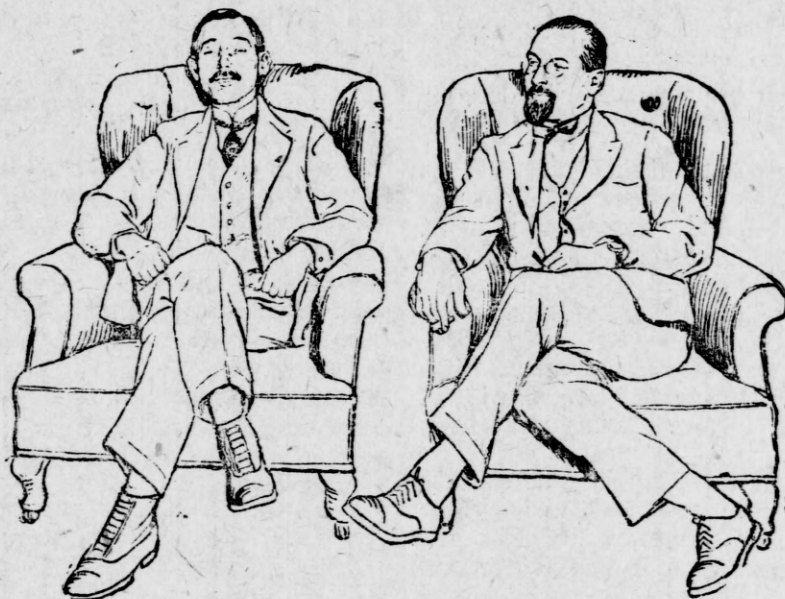
Inglise tööliste partei lõhenemas.

Londonist, 25. veebr. Inglise parlamendi tööliste partei fraktsiooni koosole-

kul tõsteti ootamata üles partei dissipliini küsimus. Asi seisab selles, et partei parem tiir astus järele wäsu Englise troonipärijale raha wäljaandmiseks ja müüda Euroopat reifimiseks.

Tööliste partei parempoolsed grupeid toetasid aga jarnast ettepanekut. Silmapaistwad tööliste partei tegelased kinnitawad, et fraktsiooni istang oli õige tormiline. See aitas kaasa tööliste partei seesmisele lõhele. Põhpoolseid toetawad üle maa tööliste masfid. Wjalehe „Daily Herald“ (tööliste partei testorgaani) toimetusse tuleb tuhanded kirjad kõigi Englismaa tööliste käest, kes awaldawad kaasa-tundmist põhpoolsete faadikutele. Need faadikud teatasid Mac-Donalbile, et nemad saawad ka põhimõttelistes küsimustes edaspidi iheiseipana wäljaastuma.

Nõukogude Liidu-Jaapani lepingu kinnitamine.

S. N. W. Liidu esitaja Sm. Karahan (paremal pool) ja Jaapani esitaja Joichijawa (wahemal pool).

Kunas ja kuidas tunnistas Ameerika meid.

Ameerika valitsus arutab S. N. W. Liidu tunnistamise küsimust.

New-Yorgist, 25. veebr. „Rosta“ sõnumijaatja teadatel suurenewad Ameerikas kuulujutud lähedajest läbirääkimiste algusest S. N. W. Liidu tunnistamisega, nendeks läbirääkimisteks Coolidge poolt erilise komisjoni nimetamisest jne. Need kuulujutud on muudugi reaalsete tõstasjade päale põhjendatud, kuid nähtawasti suurendatud. Kindel on, et Coolidge ja teised tähtsad Ameerika ühiskondade riigitegelased praegusel ajal tõstisid S. N. W. Liiduga läbitäimise uuendamise üle nõu peawad. Kuna ja kuidas see läbitäimine teostatakse, seda on weel raske otjustada.

Ameerika ja Nõukogude komisjon.

Ametlikkudes ringkondades arwatakse wõimaliku plewat Ameerika ja Nõukogude komisjoni moodustamist, millede töö ei ole aga seotud mingisuguste kohustustega, töötawad wälja üheskoos mitmesugused protokollid, wormuleeriwad oma poliitilisi waatekohti, millede alusel pärast tunnistamine jünib.

Coolidge waitib.

Praegusel filmapilgul ei awalda Coolidge ihegi erajutuajamistel, kuidas tema esineb S. N. W. Liidu tunnistamise küsimuses. Tema pidas nõu paljude poliitiliste ja majanduslike nõunikudega aru poliitikaft S. N. W. Liidu juhtes, mille juures awaldas tõstid tähelepanu, kuid ei pannud ette mingisugust kindlat plaani. 17. veebruaril wastas Coolidge ajakirjanikkude küsimuse päale, et lähemal ajal ei ole poliitikaft S. N. W. Liidu juhtes mingit uuendust oodata. Kuid mõni päew hiljem ei annud tema jarnase küsimuse päale enam mingit wastust.

Hiinamaa ei tohi toetada walgetaardlaste bandet.

Pekingist, 25. veebr. Sm. Karahan jaatis Hiina wälisministri energilise protestikirja selle üle, et Hiinamaa territooriumil on walgetaardlaste rühm, mis kannab nime „Esimene Wene segabrikaad“ endise tjaariohwitseri Netshajewi juhatusel, kes tegutses Schanghai ja Nankini wahel.

Märgutirjas tõneldas, et lepingu järele ei tohi Hiina walitsus pidada oma territooriumil S. N. W. Liidule waenu-litke ja sõjariistus rühmasid.

Lõpuks nõuab märgutiri selle rühma wiimaste laialisaatmist ja temalt sõjariistade ärarõtmist.

Tarwis on tekkomiteest kõiit wäljapuhastada.

Berliinist, 24. veebr. Sotsiaal-demokraatide partei tekkomitee kiitis hääks partei presiidiumi poolt määratud komisjoni kõigi juhtumiste järeleuurimiseks altkäemaksude jt. kuritarwituste wäljajelgitamiseks partei liikmete poolt.

Seipzigis nõudsid sotsiaaldemokraatide alamad ringkonnad omal eraforralisel pahepoolsete üldkoosolekul wiibimata koku-tusjuba eraforralist partei kongressi, ning ajutiselt tagandada ametist kõiki isikud, keda kahtlustatakse altkäemaksude wõtmises.

Juutide kaubanduse häwitamine.

Warsjawi st, 24. veebr. Nende päewade sees arutatakse Poola seimis riigikawa küsimust konfessioonide asjus. Küsimust waadatakse läbi selles mõttes, et monopoliseeritud tööstuse walmisfaaduste kaubanduse konfessioonid peawad saama ärarõdetud praegustelt konfessioonäridelt ning üleantud sõjawäe inwaliidide perekondadele.

Konfessioonide ärarõdmine annab esimese hooi juudi kaubandusele. Juutide fraktsiooni arwamise järele seimis jääwad 30 tuhat juudi perekonda ilma tööta ja elamise abinõudeta. Alguses olid Poola parempoolsed parteid konfessiooni küsimuse läbiwaatamise wõstu, kuid jaades walitsuselt kindlustuse, et konfessioonid wõetaks ära ainult juudi kaupmeestelt, leppisid nad walituse kawaga koku, leides selles hää sõjariista juutide kaubanduse wõitlemise wõstu.

Inglise-Nõukogude komisjoni nõudmiste läbiwaatamiseks.

Londonist, 25. veebr. Kaubapalat wõttis wäsu rejalutsiooni, mis paneb Englise walitusele ette ühes nõukogude walitusega segakomisjon loowa kõigi nõudmiste õigusluse ja faaduslikkuse läbiwaatamiseks, mis on seotud Englise tööstusega Weneemaal.

Poolamaa filmuses.

Warsjawi st, 25. veebr. 35 miljoni dollari, millega Ameerika krediteeris Poolat laenu esimese osana, sai Poola kätte ainult 30 miljoni dollari, ülejäänud 5 miljoni dollari läheb protsentide tasumiseks. „Frankfurter Zeitung“ Warsjawi kirjasaatja teatab, et Ameerika laenu on kindlustatud mitte ainult raudteede sisjetulekutega, waid ka raudteede waranduse ja sissefaadetega. Laenu tingimiste rikkumise korral on laenuandjatel õigus määrata oma kontrolli Poola raudteede üle.

Samm edasi.

Nõukogude-Jaapani leping on Jaapani valitsuse poolt kinnitatud. Sellega on siis tehtud leping viimase jamaise riigiga, kelle piirid puutuvad kokku S. N. W. Liiduga.

Jaapani valitsus pidas kõige kauem maenuliku poliitika tõrjuna wabarigi suhtes kinni. Ta arvates pidi revolutsioon Wenemaad nõrgestama, mis võimaldab Jaapanil oma võimupiirid laiendada, uusi maid haarata Siberis. Ta tungis ida Siberisse, tahtis juuri maaosafid wäewõimuga oma käes hoida. Kuid ka Jaapani valitsus hakkas kord korralt aru saama, et tõrjuna valitsus muutub tugewamaks ja endise maenuliku poliitika jätkamine on võimatu ja otsustarbetu.

Gelmised läbirääkimised 1922 ja 1923 aast. Lähid nurja seepärast, et Jaapan ei tahtnud lastuda Primorsti oblastist, tagasi anda Sahaliini põhjapoolset osa ning nõudis suurt tasu „Nikolajewski sündmuse“ puhul (wastuhakkamine jaapanlastele).

Kuid 1924 a. kewadel alatud läbirääkimised lõppesid tõkuleppega, mis 25. jaanuaril 1925 a. Pekingis alla kirjutati.

Ragu teada, selle lepingu järele peab Jaapan lastuma ka Sahaliini põhjapoolsest osast (lõunapoolne osa läks 1905 a. Wene-Jaapani sõja ajal Jaapani kätte). Kuid ta saab Sahaliinil kivi- ja nafta kontsessioonid farnastel tingimistele, mis mõlemale pooltele kasulikud on.

Nüüd on siis leping Jaapani valitsuse poolt lõpplikult kinnitatud ning mõlemate riikide wahel „pääseb matema normaalse wahetord.

Kõige päält mõjub hästi leping Kauges-Jaapani majandusliku edenemise päle. Tõttuad soodsad tingimused kaubanduslikus läbitäimiseks S. N. W. Liidu ja Jaapani wahel.

Tõsi küll, et ka enne sõda ei olnud kaubandus Jaapani ja Wenemaad wahel kuigi suur. Kuid nüüd on selle edenemiseks teistugused, palju paremad tingimused. Walmistades tulewase kottupõrte wastu Ameerikaga, tahab Jaapan wabarit neda araripuuwusest wiimasest. Kõige päält see puutub tähtsamasse ainesse — naftasse, mida weab Jaapan praegu siise Ameerikast ja Hollandi Indias. Pääle nafta saab Jaapan S. N. W. Liidust metfa, toiduaineid ja teisi tooresaineid, mida Siberi rikkused wõiwad määratunul arwul pakkuda.

Samal ajal on normaalse wahetorra jaluleseadmisega Kauges-Jaapani loota walmistatavate sisfewoodu tööstuse töstmiseks, kuitõrra meie seda lubame kontsessioonide näol.

Uldises kottuwõttes annab Nõukogude-Jaapani leping ühes Jda-Hiina raudtee üleandmisega meie suure tõuke majanduslikule edenemisele ja meie poliitilise seiskorra kindlunemisele Kauges-Jaapanis.

Nõukogude-Jaapani leping ei jätta oma mõju awaldamata ka kogu poliitilise olukorra päle Kauges-Jaapanis. S. N. W. Liidu seiskord muutub järele kindlamaks, ta mõju Jda rahwaste päle laieneb. Ei ole juhuslik, et just päle Nõukogude-Jaapani lepingut hafati Ameerikas S. N. W. Liidu tunnistamisest kõnelema.

Sissetulekud metfa-asjandusest.

Metfamajanduse ülesehitamine pole weel jõudnud sellele tasapinnale, millest näeme põllumajanduses ehk tööstuses. Kõikumistele, kuidas tösta sissetulekuid metfaasjandusest, tuleb pöörata suuremat tähelepanu. Põhja-Lääne oblastis on sissetulek ehk kõlbuliku metfaasiinu päält 1924—24 a. — 90 kop. Enne sõda (1913 a.) tegi sissetulek ühelt tiinult wälja kroonu metfades 3 rbl. 94 kop., s. o. 4 korda rohkem kui praegu.

Tõsi, fergendatud ja maksuta tingimistele müümisel kohalisteks otstarbeks on praegu suuremad kui enne revolutsiooni, päle selle on metfajondi läinud eraomanikkude metfad, mis hirmjalt laastatud töösturimistega.

Tähelepanuks maanaistööliste.

Naistööliste päew.

8. märts — rahwuswaheline naistööliste päew on lähedal.

Rahwuswaheline päew naistööliste hulkahe walgustamiseks ja nende kaajatõmbamiseks proletariaadi klassiwõitlusele Kommunistliku Internatsionaali juhatusel kogu ilmas.

Kõik naistööliised maal ja linnas peawad tundma sel päewal lõpruust ja ühistunnet üksteise wastu.

Meil Nõukogude-Wenemaal tuleb see päew läbi wiia töö fündendamise joonel talunaiiste ja maa naistööliste keskel.

Meie maa naistööliised külas on eriti allajurutud seiskorra, organiseerimatus, harimatuse ja wiletsuse.

8. märtsil peab kõige suuremat tähelepanu pöörama naistööliste päle, teda aidata aratundmisele, et tema on ka osake maailma tööstuslikust.

Palgatöö juurenemine külas seab meie ette küsimuse organiseerida maanaistööliste maa- ja metfatööliste ametühituse kaudu.

Kuid selle organiseerimise juure tuleb minna ettewaatlikult ja oskusega, et maanaistööliste organiseerides ja walgustades ei tunniat peremehi oma palkamist wõrjama ja mitte raskendada liidu loomisest tööstuslikust kaitsealuseks.

S. N. W. Liidus on 1½ miljoni arawelewõetud naistöölist, kelledest on 20% naistööliised. Töölepinguid on tehtud ainult 350 tuhat, aga üleliidulise maa- ja metfatööliste ametühituse liigeteks on ainult 87 tuhat.

Ja neist on kõige wõhem organiseeritud maanaistööliised.

Kui wõtta keskmise protsent S. N. W. Liidu päle, siis on meil Kuru kubermangus umbes 1000 maanaistöölist. Need on arwele wõetud, kui palju on aga warjatud wale juguluse, meheoleku ja lapsewõtmise kätte all, see on selgitamata.

Töö ja tööstuse tingimused ei ole seega kindlaks tehtud. Keskmise tööpäew on 12—14 tundi, talwel on hulgaline tööpäewus. Tööpalk on madal: S. N. W. Liidus keskmiselt 10—11 rubla, Kuru kubermangus töölpeingute järele meestrahwastel — 9 rbl., naistööliised — 7 rubla.

Kuid kõige seda arwesse wõttes ja tarwike parandusi tehes — wõime siiski alla kriipsutada, et sissetulek ühelt metfatiinult on äärmiselt madal — kuigi ta ka enne sõda niisama kõrge ei olnud.

Milkiised on siis need põhjused, mis junnitwad metfaasjandust jamaast kriisi üle elama? Kõige eesmaht weame tähelepanu, et meie metfad korraldamata ja seepärast puudub meil metfaistanduste õige ja täpne arwepidamine, ning selle tõttu pole meie juuretelised rahuldama wõlts- ja siseturu nõudmisi.

Riitab, kui peafime jamaaste tingimiste juures esimehele plaanile seadma metfakorralduse. Kuid jamaane metfamajanduse ülesehitamise plaan pole läbiwiidaw, sest ta nõuab määratuid kuluseid, äärmiselt umbes 8 miljoni rubla. Pääle selle nõuab jamaane määratu metfapind (umbes 16 miljoni tiinu), suurt hulka tema järelewaatajate wõrku. Sarnane wõrk on meil loomata.

Järjekul tuleb piirduda lähemal paaril aastal lihtsamate töõdega, nii kui meie oblasti metfode olukorra ja juuruse arwelewdmiste. Edasi tuleb meil, kui meie alal tahame hoida wäljawaõks ehituse metfa, organiseerida metfajamumist nii, et ühe ja sama metfapiinna üfjuse raiumist tuleb toimetada 120 aasta wältel. Metfaturu nõud on muutunud: ei nõuta enam suuri palkiõid, nõutakse enam peenemaid, sest raudbetoon tõrjub wälja era ja kroonu sildade ehituse juurest puumaterjaali. On määrgata nõuet puumaterjaali järele, millest tarwitatafje paberitööstuses.

Kui nüüd arwesse wõtta puumaterjaali juhtes muutunud nõudmisi, siis nähtawasti tekib wälja tarwidus alandada mõnes raioonis metfajõukate ringjooku 120 aasta päält 80 aasta päle. Sel kombel tõuseks tuntawalt igaaastane metfamüümine ja niimoodi tõusewad ka sissetulekud.

Suur tähtsus metfa sissetulekutes on hindade küsimusel. Endiste riigimetfade taffid, mis olid tarwitujel 1914 aastast, mehaaniliselt üle wiies meie praeguste metfade maaaladele, ei wasta sugugi käesolewa aja

Wiletsate tööttingimiste põhjused.

Maamaatöölist on raskem teistest arwele wõtta. Sageasti on falgaja mitte peremees, waid tööline ise. Harimata, kangel igafugusest ühiskondlikust elust, üfif, laialiliputatud üfifitusesse talupidamistesse, fardab tema tööl lasti wõtta, ei tea midagi ühifusest, fardab igafugust seltselust, jääb wäljaspoole ühifust ja wõtab wastu orjastawad tööttingimused.

On tarwis kõigi ühiskondlikkude organisatsioonide töõ.

Sellepärast on meie töõ ülesanne naistööliste keskel neid tõmmata maa- ja metfatööliste ametühitusesse, muretseda neile enam-wõhem loomulikud tööttingimised ja töõpalk.

Ei maanaistööliste keskel arendada klassilist teadmisi, peab pöörama tähelepanu poliitharidustöö suurendamise päle — kõige päält kirjaoõkamatus lihtwõõrida, siis anda neile poliitharidust luge-mistubade, turjaste ja maaõaditute koõõlekute kaudu. Selleks tuleb kõige päält wõtta maamaatööliste õigus kaitutada oma töõst waba aega.

Enam arenenumaid ja teadlikumaid tuleb tõmmata S. N. W. ja kommuorjoo rida-desse, tõmmata neid nõukogude wõimu alamatesse organidesse ja ametiühituse ajutustesse.

Talwifel töõtaoleku ajal tuleb neid organiseerida kodufaitöö artellidesse, kaitutada neid ühiskondlikkudel töõl jne.

Töö maamaatööliste keskel, nende organiseerimine — ei ole ainult ametiühituse li ülesanne, waid ka poliitiline.

Neidülesandeid wõib teostada ainult kõigi uute ühiskondlikkude organisatsioonide ühifel jõupingutusel.

Linna naistööliised peawad appi tulema maamaatööliste, jamaa õefits nende üle, tõmbama maanaistööliisi ühifustesse, selgitama neile küla kogu palgatöö jõe organiseerimise tähtsust, aitamata lihtwõõrida kirjaoõkamatus, andma neile ajalehti jne.

8. märtsi ettevalmistustel ja läbiwiimisel tuleb suurt rõõtu panna nende ülesannete päle, mis on seotud maamaatööliste küsimustega.

Rõõkem tähelepanu maanaistööliste päle. M. T.

Nõukogude maalt.

Autori õigustest.

S. N. W. Wabariigi rahwafommisjaride nõukogu tunnistas tarwilikust selgitada, et enne uue autori õiguste määruise wäljaandmist maksab wana määruis, mis S. N. W. Wabariigi rahwafommisjaride nõukogu poolt wälja antud.

Hiigipanga wilja operatsioonid.

Uldine riigipanga kapitaa li ringjooks wilja operatsioonide alal esimehe kolme kuu jooksul 1924—25 a. teeb wälja 113,2 miljoni rubla.

Metfa parwetamise algus.

Enneolemata warajase jõgede lahtisulamise tõttu Põhja-Lääne oblastis, tegi metfawalituse direktorium telegraafi teel ettepaneku kõigile metfaparwetamise juhatus-tele kottufutuda metfa parwetamise organisatsioonide erakorralist nõupidamist, tegewuse plaani wäljatõttamiseks, mis kindlustaks kewadist parwetamist.

Termitus Poola wõitlejatele.

Talupoegade Internatsionaali presiidium jaatis Beremõshi türmis maewlejale sm. Lantuzkile kirja, milles awaldab lootust, et Poola töõliised ja talupojad wastawad kodanuse ja mõisnikkude wägimalla päle üldprotestiga, halastamata wõitluses maa eest ja wõimu eest jaawutawad enestele wabaduse.

Kontsessioonide lepingu tühistamine Sincelriga.

See aasta 28. jaanuaril tõstis S. N. W. Liidu kõrgem rahwamajanduse nõukogu Moskwa kubermangu kottus üles asja kontsessioonide lepingu tühistamiseks Ameerika Sincelri kompaniiga.

S. N. W. Liidu rahwuswahelisele kongressile kutsumine.

S. N. W. Liit jai kute oja wõtta wiien-damast rahwuswahelise maa- ja teede-asjanduse kongressist, mis kottutu tjutatse Wilanos 6. kuni 13. sept. 1925 a.

Elektrijaama mahapõlemine.

Kostowis Dooni ääres põles Waiopis maha elektrijaam. Linn on walgustufeta.

Kuumus Sewastopolis.

Sewastopolis on õige palawad ilmad. Arstimise hooaeg lähed õige tagajärjekalt.

Tulekahju nafta aidas.

25. weebr. kell kolm päewal põles maha Bafus Walges linnas juur nafta ait hulgalise mafuuti jäänustega. Kõhe algati tulekahju kofa ümberpiiramist suure maa walliga, et takistada tule laialilagunemist lähedal olewate ehituste külge. Tulekahju kustutati ära kofe tunni jooksul. Tulekahju oli nii suur, et päle tulekahju lõppu ligi pool tundi seifis hiigla suitu jammas linna kohal ülewalt.

5-miljoniline tellimine.

Zetaterinošlami „Jugosiali“ tehased jaid juurema tellimise ligi 5 miljoni rubla päle. Selle hulgas on 395.000 puuda rauda. Teede rahwafommisjariaadile 1 miljon rubla päle ja tellimine sildade päle 1.100.000 rubla jummas.

Nõukogude-Cesti-Läti raudtee konwerents.

15. märtsil kuttutafje Tallinna kottu järjekordne Nõukogude-Cesti-Läti raudtee konwerents. S. N. W. Liidu delegatsioon esimeheks on konwerentsile määratud rahwuswaheliste asjade teede rahwafommisjariaadi wolimik sm. Swertšfow.

Tööloomadele laenuaamine.

Kewadije külwil hoogtöö jaoks 1925 a. on wõhem jõukamatele talupoegade majapidamistele antud krediti tööloomade ost-miseks 4.896 tuhat rubla. See krediti peab warustama tööloomadega 100 tuhat talupoegade majapidamist.

Atfijii alandamine weinide päält.

Atfijii fergendamiseks wiinamarja walmis-tamises ja wiinamarja pööjaste rasket seiskuforda arwele wõttes terve rea raioonides, kus see on ainufine põllumajanduse sissetuleku allikas wõitstele majapidamistele, tunnistas riikliku plaanerimise komisjoni põllumajanduse seiskiooni presiidium tarwilikust alandada makswat atfijii tarwi 14 kraadiliste weinide päält 3 rbl. 20 kop. kuni 64 kop. ja atfijii wiinamarjade wiinade päält kuni 20 kraadi kargusega 8 r. kuni 3 rbl. 20 kop. ümbri päält.

Palume kõiki seltsimehi Rahvusvahelise naistöö. päeva

„E d a f i“ numbri jaoks määratud materjaal saata kõige hiljem 6. märts. ära toimetusele. Toimetuse.

Palga ainetes maksmise äraaotamine.

Metja trustide nõukogu täiskogu pani metja valmistamatale organisatsioonidele ette, kõik abinõud tarvitusele võtta tööstuse väljamaksimiseks rahas ning hoida võimaluse järele tagasi töötaja maksimise ainetega, iseenamisi viljaga.

Tööstuse laienemine ja põhitapitaal.

Kõigile on teada, et meie tööstus laieneb kiirelt. Käsitleval majanduslikul aastal suurenes valmistusmäär 30 prots.

Erialaste kavatuste järele nähtigi ette laiendada valmistust 30 prots. ulatuses, kuid et laiendati valmistusprogrammi mõne tööstusharu suurendamisega, siis võib arvata, et käesoleval aastal kui võrrelda möödunud aastaga valmistus kasvab 50 prots., mis ligikaudu teeb wälja poolteistkordset kasvumist.

Tööstuse laienemine läinud aastal ja tööstuse laienemine praegusel korral nõuab tööstuse põhitapitaali tõendamist kasutamist.

Kõige esmalt rõhutada valmistusele terve rida seismist ettevõtteid. Tööstusega ettevõtetes pannakse tööle seni seisnud pingid, masinad ja muud tehnikad sissejärele.

Selle tagajärjel, tööstuse põhitapitaali töötam oja, kasvab tuntuvalt. 1923—24 a. jee töötam oja tööstustapitaali tegi wälja umbes 90 miljoni rubla.

Samal ajal kõrgeneb fugu töötama ettevõtte sissejärele koormatus. Viimane kõrgeneb alata ja ning jõuab oma tipule. Mõnes ettevõttes on meil juba olemas täielik koormatus ning järele ettevõtetes on valmistuse suurendamine peaaegu võimata.

Tegemist on tegemist kõlblikkude ettevõtetega arw tahaneb tugewasti kasutamiseks. Seepärast aasta pa ri pärast võime olla olukorras, milles pole enam võimalust laiendada valmistust.

Waat, mispärast on meil tähtis tegemist teha digel ajal tööstuse põhitapitaali ülesehitamise küsimusega. Sellele tuleb pöörata kõige tõsisemat tähelepanu.

M. B.

Rahwamajandus.

Kiutööstus laieneb

Töötavad uued wabrikud.

Lähemal ajal Moskwa kiutööstuse trustid asuvad valmistuse laiendamisele.

Egorowi riidewalmistuse trusti kawatseb käima lasta weel ühte 425 tööpingiga end. Pawlowi riidewabrikut Winogradowi jaama läheduses. Selle wabriku käimapanetuga suurendatakse tooreid ja walmis faaduseid 100%.

Walmistuse laienemine nõuab tööstuse arwu suurendamist trustis 800 inimeseni. Uhes kiutööstuse wabriku käimapanemisega, pannakse walmistuse osakonna wabrikud tööle kahe wabrikuga. Selle tagajärjel Egorowi trusti walmistustprogramm täidetakse 200—220%.

Osjeti trust nägi ette käima panna tegemist wabrikut „Krasnoj Osero“, 27.000 wärtnaga ja 2 wabrikuga. Uhes sellega laiendatakse riide wabrik „Rabotshi“, 2 wabrikuga 1600 tööpingi ja praegu 30% wõrra töötas. „Rabotshi“ walmistamise wabrik laiendatakse 100%.

Selle tagajärjena ruusti wäljatöötus suurendatakse 33% wõrra, tööstuse arwu suureneb 2.000 inimese wõrra.

Kirjutud riidetrusti alla antakse Wolgajeni puuwilla wabrik. Wabrik hakkab käima märtsikuu teisel poolel. Viimane annab võimalust laiendada riidewabrikuid, suurendada kirjutud riidetrusti wäljatöötust üldiselt 32%. Tööstuse arwu kasvab 1.700 inimese wõrra.

Cestlased S. N. W. Riidus.

Leningrad.

Noored — punaste kangelaste juubelpäewa puhul.

Iga noor peab harjuma püssiga ümber käima.

23. weebr. kogu 16-nes 1. Mai nim. pioneeride rühm ühes Cesti lastemajas asuma noorte kollektiiviga kogu, et mälestada wäiwat punast sõjameest, kes pühitses oma seitsemendat aastapäewa.

Kõnedege esinesid wanemad seltsimehed ja kohalikud noorte ühingu liikmed, kes rääkisid punase sõjamehe ülesannetest ja tema ajaloolisest tähtsusest.

Pärast anti sõna soowijatele, kes rääkisid huvitawaid lugusid oma muljetest ja mälestustest koduajast.

Kui punaste kangelaste küllalt oli jõudu soowitud ja langenud meele tuletatud, siis algas kontsert oja.

Silmas pidades, et pidu wäsu polnud walmistatud ja juhtimaid jõude ei olnud, wõib seda jooksu rahuldawalt läbiläinud pidada.

See püüdis wäsi pahad muljed jätta, et kooswõimisele polnud ilmunud ühtki punasewäelast, nad pidid küll tulema, kuid puudusid teatud põhjustel.

Meie noorte pioneeride rühm walmistas ühele sõjamehe osale kingituseks albumi, mida aga wäsuwõtja puudusel ei jaadud edasi anda.

Seepärast waatamata sai kõigile selgeks punase sõjamehe tähtsus. Igaüks tuletas meelde, et ka tema peab harjuma püssiga ümber käima, et wõidelda tulewiku wäe maailma oja orjade huwide eest. Igaüks sai aru, et ainult punane sõjamehe on maailma rewolutsiooni tugi.

L ü l i s t „R o o r e h i t a j a“.

Ühisele wõitlusele kuritegudega.

(Siimittisa ajundus, Ringisjepa kreis, Leningradi kub.).

Siimittisas on wiimajal ajal tulekahjud õige tihedateks juhtumisteks saanud. Jaanuarikuu lõpul põles jällegi üks rehise toa ja ühes looma kõrstoitudga maha. Tundemärgid lasewad oletada, et siin kuri käsi töötas.

Et edaspidi kuritahilisele tegemisele piiri panna, osustas Siimittisa ajunduse esitajate waheline koosolek järgmised abinõud tarvitusele wõtta: igal kuritöö juhtumisel

(wargusel, hoonete süütamisel jne.) politsei koera kohale tuua. Kohustada kõiki Siimittisa kodanikke kahiluse all olewaid isikuid boikoteerima ja nende asunduse piires mitte ruumid elamiseks andma. Kulud, mis politseikoera kohaletoomises tarwis lähewad, peab kandma terve asundus ühiselt. Klubi mees.

Cestlased ära unustatud.

(Polna wald, Dudowa kr., Leningradi kub.).

Saatle meile kõnemeest.

Meie, Polna walla cestlased (neid on siin ligi 1000 elaniku), on liiga maha jäänud wiimase aja poliitiliste ja majanduslike olude tundmiste, mis nii huwitaw oleks igale cestlasele teada saada. Ajalehed ei käi mitte igapähe talupere mehele, sest kõik ei ole mitte täitsa kirjastajad, teised on wähe ostajad ja selle tõttu ei saa suuremaju mingisuguseid uudiseid enesele omandada. Wene keeles kõneshuusi pannahe siin tihti ioime, kuhu iga cestlane lähels häämeelega kuulama, aga enamal jaol puudub Wene keel.

Üks tarwilik jellekohta tähelepanemist pöörata ja aastast üks wõi kaks korda walda jaata Cesti kõnemeest, et saaks sellega Cesti elanikke huwitada poliitilistest seisufoerast jne.

Sellekohane märkus sai juba ammu teatud Dudowa lehes, kuid kõik oli asjata, kõnemeest ei jõua itkagi oodata.

E d . T i i r i t .

Õimejed punased matused.

(Cesti-Haginiski asundus, Kautaaftas).

Surnud seltsimehe soowi järele korraldati punased matused.

3. weebuaril olid meie asunduses surnud sm. Anton Järmuska õimejed punased matused.

Sm. Järmuska astus läinud sügisel Leningradi kooli, kus ta haigeks jäi. Ta wõttis oja ühiskondlikust tegevusest.

Matusest wõtsid oja paju- ja laulufoor. Hual esinesid mitmed seltsimehed kõnedege, kus tähendati, et surnud seltsimees soowis mitte tarwitada ta matmisel wanu kiriku komeid.

Surnud noor seltsimees ei jaanud palju korda jaata oma elus, kuid ta oma wiimase soowiga jättis meile eeskujut, kuidas tuleb wõidelda kõige wana ja iganenuga. T a l u t a a t .

Meie tööstus annab 1925 a. poolteist korda rohkem kui läinud aastal.

Tööstus jaanuarikuu.

Kui kui teada, riigitööstus septembris ja oktoobris wäljatöötatud tugewa tööstustapade nõudmisega jaatis korda kaks juurt hüpet.

Augustikuu faadaste hulk hinnati enne sõjaegsete hindade järele 130 miljoni rublani, septembris — 158 miljoni rubla, oktoobris — 184 miljoni rubla. Keed hüpped wiisid wälja selleni, et 1920 a. oktoobris walmistati 1 1/2 korda rohkem kui 1923 a. oktoobrikul (52 prots.).

Et tööstus on tõusnud enda walmistuse tõijele laiendamisele, selle üle ei wõinud kahelda küll teegi. Siiski nowembris wäljatöötatud faaduste hulk oktoobrikul 184 milj. rubla wäsu, tegi wälja 170 miljoni rubla. Allalangemise protsent on hulga suurem kui tööpäewade protsent nowembris, wõrreldes oktoobriga.

Kas jõuab meie tööstus seista jellel kõrgusel, millele jõudis oktoobris. Detsembrikuu arwud näitawad, et oktoobrikul jaanuarikuu wäsuwad riikliku tööstuse olukorrale: detsembrikul walmistati faadusi 182 miljoni rubla wäsu.

Kui nüüd wõtame õimeje aastameerandi, siis näeme, et 1924—25 a. on 52 prots. wõrra wäljakam kui 1923—24 a.

Detsembrikul wäljatöötus näitas, et jaadud määra wõib walmistuses alal hoida, et tööstus on kindlal alusel.

Kuid, kas wõib ta suurendada walmistust?

Selle küsimuse päale andis wäsuje 1925 a. jaanarikuu, kus riigi juurtöös-

tus töötas wälja faadusi 188 rubla eest, i. t. löi uue rekordi, jõudis ette eelmise aasta jaanuarist 57 prots. Järjekult õimejel aasta kolmandikul töötati wälja 53 prots. rohkem kui 1923—24 aasta sama kolmandikul.

See on farnane faju, millest pole meil olnud fugu umpi aastate wäljel.

Ulesehituse protsess harilikult kiirest tempolt lähel üle pikadale käigule. 1924—25 a. aga oleme ümberpöödnud nähtuse tunnistajad, mis igatahes on tingitud läbiwõidud rahareformist ja töowiljatuse tõstmise hoogtööst.

Wing tõesti, wäljatöötuse faju fännib kiiremini, kui tööstus faju.

Wuidugi mõista, kõige rohkem laienevad metalli ja puuwilla tööstuse walmistuse harud. Wende walmistuste faadusel on kõige suurem minef. Kui töötasid jaanuaris 31 rauafulatamise ahju 29 ahju wäsu detsembris ja 195 walmistuse pinti 186 wäsu.

Walmi, terase fulatamine suurenes jaanuaris wõrreldes detsembriga. Kiutööstuses suurenes tööstusfond ja kasvab faaduste hulk. Mõlemad, metalli ja puuwilla tööstuse harud suurendawad ka edaspidi oma walmistust, jett mõlemi haru faaduste järele on eriti juur nõue.

Tähendatud suurendamine on ettenähtud ka meie plaanis.

Wõib olla kindel, et käesolewal aastal meie riiklik tööstus annab poolteist korda rohkem faadusi kui eelmisel aastal. Sarnane walmistuse laienemine on seotud tööstusfondi suurendamisega ja tööpäewade wähenemisega juurtööstustööstuse hulga. Tööta kiutööstuse märkawad seda endi järele, kuiwõrd faimalasawate uute wabrikute jaoks wõetakse juure tööstusi.

Samane on lugu ka metallitööstuses.

B. E.

Tähelepanemiseks

„E d a f i“ kirjasaatjatele ja teistele seltsimeestele.

Kirjutage, kuidas nõukogude ümberwalmistused läbi lähewad, arw näidates, kuipalju wäljateist oja wõttis, kes (kehwikud, rikkad jne.) nõukogusse lätsid, misfugused nähutused walmistuse ajal ette tulid jne.

Leningradi teated.

Nõukogu teenijatele kuue ja poole tunniline tööpäew.

Töö rahwafomniisjariaat andis wälja ringkirja tööpäewa suurendamise kohta nõukogude tööstistele kuue ja poole tunni. Kiigi walmistustööndude seisufoer nõuab tööstistefasilt, tähendatakse ringkirjas, walmistustööndude toondamist. Tööstised wabrikutes ja tehastes töstsid juba walmistust. Teenijate poolt on tehtud weel wähe. Tööpäew ei ole küllalt foor-matud. Teenistus aga rajatate foomi ja puhkamise päale jne. Seepärast on kõigile riiklikutele ettevõtetete ettefirtutad algada tööd täpselt kell 10 hommikul ja lõpetada 16 1/2 päewal. Sõõmifeks ja puhkamiseks wõib tarwitada mitte üle 30 minuti. Kõitidele ettevõtetete on ettefirtutatud sissefaadida kontrolli teenijate töd üle.

Kuue ja poole tunnilise tööpäewa päale läts õimejena üle kubermangu töd oja-fond, siis läts üle Leningradi Ühistarwitaajale liit. Eilaseft, päewast alates lätsid 6 1/2 tunnilise tööpäewa päale üle Teaduse päawalitfufe afutused. Kuul 1 märtsiks peawad kõik Leningradi afutused täitma ringkirja.

Wõitlus turu eest.

(Leningradi Ühistarwitajate liidu uus suur uniwersaal kauplus).

Leningradi Ühistarwitajate liit awab uue suure uniwersaal kaupluse endise „Lioni freidit“ panga ruumidesse. Kõit selle maja neli korda, mis Pashaschi fõr-wal, wõtab Leningradi Ühistarwitajate Liit oma alla.

Eila foondatakse paa juurmüügi ladud, mis warustab allpool seismist wõrfe. Üks fõrd majast eraldatakse manufaktuuri müügi jaoks, teine puutauwade jne. jaoks.

Õtsekohene telegraafi ühendus Jaapaniga.

Õimejelt märtsist seatakse jalule otsekohene telegraafi ühendus Jaapaniga üle Moskwa—Sretuf—Wladiwostok—Jaapan. Telegrammi faatmine eraifitutele maksab: iga sõna 70 fantiimi ja riiklikutele afutustele 40 fantiimi, ajatirjanduse telegrammid 30 fantiimi.

Kütte kahetõrune foffuhoidmine.

3. leiwatehases on sissefaatud õimejeks kateieks uus ahi. Katied näitafid, et uus ahi on kahetõrjelt fajuifum wana fustee-milistest ahjust. Eeda kogemust wõetafie tarwitusele ka ülejäänud leiwatehastes.

Uue liini awamine Põhia-Lääne raudteel.

Awati uus woa ja reifijate fõidu liin Batetstaja—Nowgorodi maa alal. Liin on tehtud fittarwõpalistest — laiarwõpalistest.

Kui fuffit algades kawatseb Põhia-Lääne raudteewalitfufus faata raudteerõuge oje Leningradist Nowgorodi.

Suwmifeks raudtee fõidufks.

Põhia-Lääne raudtee walmistufus lõpetas uue raudtee fõiduplaani wäljatõtamise liina ümbruskonnas fufufeteks ajaks 1925 a. Raudtee fõidud faawad suurendatud käesolewal juwel 100 prots. läinud aastaga wõrreides. Kiitama tõstetafie tuntawalt fõitunde kiirust.

Linna ümbruskonna raudtee tariifi tõstmine.

Leningradi raudteede fõlm jai teate fufjewia uut liina ümbruskonna reifijate tariifi.

